YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

7 päivänä marraskuuta 2002 *

Yhdistetyissä asioissa C-260/00—C-263/00,

jonka Hessisches Finanzgericht, Kassel (Saksa), on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

Lohmann GmbH & Co. KG (C-260/00—C-262/00)

ja

Medi Bayreuth Weihermüller & Voigtmann GmbH & Co. KG (C-263/00)

vastaan

Oberfinanzdirektion Koblenz

ennakkoratkaisun tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23 päivänä heinäkuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 (EYVL L 256, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 9.9.1996 annetulla komission asetuksella N:o 1734/96 (EYVL L 238, s. 1), liitteessä I olevan yhdistetyn nimikkeistön nimikkeen 9021 tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet sekä tuomarit C. W. A. Timmermans, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), S. von Bahr ja A. Rosas,

julkisasiamies: A. Tizzano,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Lohmann GmbH & Co. KG (C-260/00—C-262/00), edustajinaan P. Barth, M. Barth ja J. Walda,

— Medi Bayreuth Weihermüller & Voigtmann GmbH & Co. KG (C-263/00), edustajinaan W. Weihermüller, M. Weihermüller ja S. Weihermüller,

— Oberfinanzdirektion Koblenz, edustajanaan Fritz,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään J. C. Schieferer,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Lohmann GmbH & Co. KG:n (C-260/00—C-262/00), edustajanaan Rechtsanwalt J. Müller-Lisse, Medi Bayreuth Weihermüller & Voigtmann

GmbH & Co. KG:n (C-263/00), edustajanaan Rechtsanwalt L. Harings, ja komission, asiamiehenään J. C. Schieferer, 21.2.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.4.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Hessisches Finanzgericht, Kassel, on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 21.2.2000 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 28.6.2000 ja joita on yhteisöjen tuomioistuimen kehotuksesta tarkennettu 17.10.2001, EY 234 artiklan nojalla useita ennakkoratkaisukysymyksiä tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23 päivänä heinäkuuta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 (EYVL L 256, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 9.9.1996 annetulla komission asetuksella N:o 1734/96 (EYVL L 238, s. 1), liitteessä I olevan yhdistetyn nimikkeistön (jäljempänä CN-nimikkeistö) nimikkeen 9021 tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty Lohmann GmbH & Co. KG:n (jäljempänä Lohmann) (C-260/00—C-262/00) ja Medi Bayreuth Weihermüller & Voigtmann GmbH & Co. KG:n (jäljempänä Medi Bayreuth) (C-263/00) sekä Oberfinanzdirektion Koblenzin (jäljempänä Oberfinanzdirektion) välisessä asiassa, joka koskee eräiden tuotteiden luokittelemista ortopedisinä tuotteina CN-nimikkeeseen 9021.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksella N:o 2658/87 käyttöön otetun CN-nimikkeistön on tarkoitus vastata sekä yhteisen tullitariffin että yhteisön ulkomaankaupan tilastoinnin tarpeita. Se perustuu harmonoituun tavarankuvaus- ja -koodausjärjestelmään (jäljempänä HS-järjestelmä), jonka tulliyhteistyöneuvosto, josta on tullut Maailman tullijärjestö, on laatinut ja joka on otettu käyttöön Brysselissä 14.6.1983 tehdyllä kansainvälisellä yleissopimuksella, joka 24.6.1986 tehtyine muutospöytäkirjoineen hyväksyttiin yhteisön puolesta 7.4.1987 tehdyllä neuvoston päätöksellä 87/369/ETY (EYVL L 198, s. 1).

4 CN-nimikkeistön toisen osaston XVIII jakson 90 ryhmän otsikkona on "Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet; niiden osat ja tarvikkeet".

5 CN-nimike 9021 kuuluu seuraavasti:

"Ortopediset välineet, myös kainalosauvat, kirurgiset vyöt ja kohjuvyöt; lastat ja muut murtumanhoitovälineet; proteesit; kuulolaitteet sekä muut vamman tai vajavuuden kompensoimiseksi mukana pidettävät tai kannettavat tai kehoon istutettavat välineet".

6 CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdan mukaan ryhmään eivät kuulu "tukiliivit tai muut tuiksi tarkoitetut tekstiiliaineesta valmistetut tavarat, joiden aiottu vaikutus tuettavaan tai paikallaan pidettävään elimeen perustuu ainoastaan tavaran joustavuuteen (esimerkiksi äitiysvyöt, rintakehän ja vatsan tukisiteet sekä nivel- tai lihastuet) (XI jakso)".

7 CN-nimikkeistön toisen osaston XI jakson 61, 62 ja 63 ryhmän otsikkoina ovat vastaavassa järjestyksessä "Vaatteet ja vaatetustarvikkeet, neulosta", "Vaatteet ja vaatetustarvikkeet, muuta kuin neulosta" ja "Muut sovitetut tekstiilitavarat; sarjat; käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat, jalkineet ja päähineet; lumput".

8 CN-nimikkeistön 61 ryhmää koskeva 2 huomautus kuuluu seuraavasti:

"Tähän ryhmään eivät kuulu:

a) nimikkeen 6212 tavarat;

b) nimikkeen 6309 käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat;

c) ortopediset välineet, kirurgiset vyöt, kohjuvyöt ja niiden kaltaiset esineet (nimike 9021)."

9 CN-nimikkeistön 62 ryhmää koskevan 2 huomautuksen b alakohdan sanamuoto on sama kuin CN-nimikkeistön 61 ryhmää koskevan 2 huomautuksen c alakohdan.

10 CN-nimikkeistön yleisten tulkintasääntöjen 2 säännön b alakohdassa, joka on CN-nimikkeistön ensimmäisen osan I osaston A kohdassa, todetaan seuraavaa:

"Nimikkeessä oleva ainetta koskeva viittaus tarkoittaa tätä ainetta sellaisenaan tai sekoitettuna taikka yhdistettynä muihin aineisiin. Viittaus tiettyä ainetta oleviin tavaroihin tarkoittaa tavaroita, jotka ovat kokonaan tai osaksi kyseistä ainetta. Useammasta kuin yhdestä aineesta koostuvat tavarat on luokiteltava 3 säännön periaatteiden mukaisesti."

11 Mainittujen yleisten sääntöjen 3 säännön b alakohta kuuluu seuraavasti:

"Jos tavarat 2 säännön b alakohdan mukaan tai muutoin olisi luokiteltava kahteen tai useampaan nimikkeeseen, ne luokitellaan seuraavasti.

— —

b) Jos sekoitettuja, eri aineista koostuvia tai eri tavaroista kokoonpantuja tavaroita ja vähittäismyyntiä varten pakattujen sarjojen sisältämiä tavaroita ei voida luokitella 3 säännön a alakohdan mukaan, ne luokitellaan sen aineen tai tavaran mukaan, joka antaa tavaroille niiden olennaisen luonteen, jos tällaista perustetta voidaan soveltaa."

12 HS-yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan nojalla tulliyhteistyöneuvostossa perustettiin "harmonoidun järjestelmän komitea" (jäljempänä HS-komitea), joka koostuu kaikkien sopimuspuolten edustajista. HS-yleissopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan komitean tehtävänä on muun muassa esittää kyseiseen yleissopimukseen muutoksia ja laatia nimikkeistön selityksiä, tariffointisuosituksia ja muita ohjeita HS-järjestelmän tulkitsemiseen opastamiseksi.

13 Nimikkeen 9021 ortopedisten välineiden osalta nimikettä 9021 koskevassa 1 selityksessä, joka on otettu HS-nimikkeistön selitysten toisesta painoksesta vuodelta 1996 (jäljempänä nimikettä 9021 koskeva 1 selitys), täsmennetään seuraavaa:

"Näiden välineiden tarkoituksena on:

— ehkäistä tai korjata kehon epämuodostumia, tai

— tukea tai sitoa elintä sairauden tai leikkauksen jälkeen.

Näihin kuuluvat mm:

1) lonkkasairauksien (lonkkasäryn ym.) hoitolaitteet;

2) olkalastat (käden saattamiseksi toimintakykyiseksi leikkauksen jälkeen) (venytyskiskot);

3) leuankäsittelylaitteet;

4) sormien ojennus- ym. laitteet;

5) Pottin sairauden hoitovälineet (pään ja selkärangan suoristamiseksi);

6) ortopediset jalkineet, joissa on tavallista suurempi nahkajäykiste, myös metalli- tai korkkivahvistein, vain mitan mukaan valmistettavat;

7) mitan mukaiset erikoisjalkatuet;

8) virheellisten hammasasentojen oikaisulaitteet (tuet, renkaat jne.);

9) ortopediset jalkavälineet (kampurajalkavälineet, säärituet, myös jalkaa tukevalla jousella varustetut, kirurgiset jalkineet jne.);

10) tyrävyöt (nivus-, reisi- ja napatyriä varten);

11) vinon tai kumaran selän oikaisulaitteet sekä kaikki lääketieteelliset tai kirurgiset korsetit ja vyöt (myös eräät tukivyöt), joille luonteen antavat:

a) erityiset potilaan koon mukaan säädettävät tyynyt, jouset tms.,

b) niiden valmistusmateriaali (nahkaa, metallia, muovia ym.), tai

c) niissä olevat vahvistetut osat, leveydeltään vaihtelevat jäykät kangas- tai nahkakappaleet.

Näiden tavaroiden erityinen muotoilu tiettyä ortopedistä tarkoitusta ajatellen erottaa ne tavallisista korseteista ja vöistä, sellaisistakin, jotka myös tukevat ja kannattavat.

12. ortopediset kannattimet (*muut kuin* yksinkertaiset trikoo- tms. kudelmasta tehdyt).

— — "

Pääasioiden oikeudenkäynnit ja ennakkoratkaisukysymykset

14 Vuonna 1997 Lohmann ja Medi Bayreuth hakivat sitovaa tariffiennakkotietoa eräille tuotteille, joita ne olivat tuoneet Amerikan yhdysvalloista tai Meksikosta ja joiden ne katsoivat kuuluvan ortopedisina tuotteina CN-nimikkeeseen 9021. Kyse oli ranneortooseista nimeltä "epX Wrist Dynamic" (C-260/00), selkätukivöistä nimeltä "epX Back Basic" (C-261/00), kyynärtuista nimeltä "epX Elbow Basic" ja "epX Elbow Dynamic" (C-262/00) sekä "Stabimed"-ohjainkiskoin varustetuista toiminnallisista polvituista ja toiminnallisista polviortooseista nimeltä "Collamed" (C-263/00).

15 Annetuissa sitovissa tariffiennakkotiedoissa kaikki nämä tuotteet luokiteltiin CN-alanimikkeeseen 6307 90 10 tekstiilivalmisteina, jotka on tehty trikoosta tms. kudelmasta.

16 Oberfinanzdirektionin hylättyä Lohmannin ja Medi Bayreuthin valitukset nämä hakivat muutosta Hessisches Finanzgerichtiltä vaatien sitovien tariffiennakkotietojen kumoamista ja Oberfinanzdirektionin velvoittamista antamaan uudet tariffiennakkotiedot, joissa tuotteet luokitellaan CN-nimikkeeseen 9021.

17 Hessisches Finanzgericht kysyy, koskeeko yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-148/93, 3M Medica, 24.3.1994 antaman tuomion (Kok. 1994, s. I-1123) 12 kohdassa esittämä toteamus, jonka mukaan CN-nimikkeeseen 9021 kuuluville tuotteille "on yhteistä se, että ne on erikseen sovitettu vammoille, joita niiden on tarkoitus korjata, ja ne on valmistettu määrätylle henkilölle", yhtä

lailla sen käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevia tuotteita. Se tiedustelee lisäksi kankaan joustavuutta koskevan kriteerin osalta CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdan soveltamisalaa.

18 Näin ollen Hessisches Finanzgericht lykkäsi asian ratkaisua ja esitti yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

Asiassa C-260/00

"1) Kuuluuko CN-nimikkeistön nimikkeeseen 9021 kuuluviin 'ortopedisiin välineisiin' '*epX Wrist Dynamic* -rannetueksi' kutsuttu ranneortoosi, jonka koko on M/L ja joka muodostuu 1,2 millimetriä paksusta, yksivärisestä ja kolmikerroksisesta pinnasta, johon kuuluu kaksi ulkokerrosta joustavasta kudoksesta ja yksi hyvin ohut poikkileikkauksessa näkymättömissä oleva välikerros muovista, kun se on ommeltu letkunmuotoiseksi, jolloin joka puolelle on sisäänrakennettu neljä kevyesti taivutettua 12 cm pitkää jousitukisauvaa ruostumattomasta materiaalista, kun se on pituudeltaan noin 19 cm, ylempi läpimitta noin 11 cm ja alempi läpimitta noin 9 cm, ja kun siihen on jätetty pyöreä reikä peukaloa varten?

2) Salliiko CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa oleva ilmaisu 'ainoastaan', luettuna yhdessä 61 ryhmää koskevan 2 huomautuksen c alakohdan ja 62 ryhmää koskevan 2 huomautuksen b alakohdan kanssa, joissa suljetaan pois näistä ryhmistä eräitä tuotteita, kudoksen joustavuuden pitämisen ainoana määräävänä kriteerinä myös silloin, kun tukivaikutus ei synny pelkästään yhden käyttötarkoitusta vastaavan valmistuskeinon ansiosta, vaan vähintäänkin vahvistuu muidenkin tekijöiden (tässä jousitukisauvojen) ansiosta?"

Asiassa C-261/00

"1) Pidetäänkö CN-nimikkeistön nimikkeeseen 9021 kuuluvana 'ortopedisena välineenä' selkätukivyötä nimeltä '*epX Back Basic* -selkävyö', jonka koko on S ja joka on yhteenommeltu ja valmistettu etupäässä 1,5 mm paksusta joustavasta tekstiilimateriaalista, jonka pituus on noin 87 cm ja leveys 23 cm, ja joka suljetaan edestä tarrakiinnityksellä ja ulkoa kahdella venyvällä neuloslisänauhalla, joita voidaan vetää, jännittää ja kiinnittää tarraosalla, jolloin (selkäpuolella) keskellä on kapea sisäänommeltu muovipuikko ja selkäosassa niin sanottu pehmustetasku?

2) Salliiko CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa oleva ilmaisu 'ainoastaan', luettuna yhdessä 61 ryhmää koskevan 2 huomautuksen c alakohdan ja 62 ryhmää koskevan 2 huomautuksen b alakohdan kanssa, joissa suljetaan pois näistä ryhmistä eräitä tuotteita, kudoksen joustavuuden pitämisen ainoana määräävänä kriteerinä myös silloin, kun tukivaikutus vähintäänkin vahvistuu sen johdosta, että valmistuksessa käytetään erilaisia joustavuudeltaan käyttötarkoituksen mukaan eroavia tekstiilimateriaaleja?"

Asiassa C-262/00

"1) Pidetäänkö CN-nimikkeistön nimikkeeseen 9021 kuuluvana 'ortopedisena välineenä' kyynärtukea nimeltä 'epX Elbow Basic' ja dynaamista kyynärtukea nimeltä 'epX Elbow Dynamic', jotka on valmistettu joustavasta 1 mm:n paksuisesta kankaasta ja jotka ovat yksivärisiä ja kolmikerroksisia, jolloin kaksi ulkokerrosta on joustavasta tekstiilikudoksesta ja yksi välikerros muovista, kun ne on ommeltu letkunmuotoiseksi ja ovat pituudeltaan

8 cm (kyynärtuki) tai 22 cm (dynaaminen kyynärtuki, joka muotoutuu anatomisesti) ja jotka kumpikin vedetään kyynärpään alapuolelle kyynärvarren päälle ja joita käytetään mansetin tapaan ja joissa on sisäänrakennettu puristava pehmuste, jonka yläpuolella on rengasmainen vyö, jossa on joustava ja vetoluja osa sekä tarrakiinnitys?

2) Salliiko CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa oleva ilmaisu 'ainoastaan', luettuna yhdessä 61 ryhmää koskevan 2 huomautuksen c alakohdan ja 62 ryhmää koskevan 2 huomautuksen b alakohdan kanssa, joissa suljetaan pois näistä ryhmistä eräitä tuotteita, kudoksen joustavuuden pitämisen ainoana määräävänä kriteerinä myös silloin, kun tukivaikutus vahvistuu muiden tekijöiden (tässä pehmusteen) ansiosta?

3) Mikäli kysymykseen 2 vastataan myönteisesti: Voidaanko yleistä tulkintasääntöä 3 b käyttää sen määrittämisessä, milloin joustavasta neuloksesta/kudelmasta johtumattomien tekijöiden synnyttämä tukivaikutus on hallitseva, vai mitä muita kriteereitä tältä osin on käytettävä?"

Asiassa C-263/00

"1) Pidetäänkö CN-nimikkeistön nimikkeeseen 9021 kuuluvina 'ortopedisinä välineinä' ohjaustangoin varustettuja toiminnallisia polvitukia ja toiminnallisia polviortooseja (ortopedisiä proteeseja), jotka on olennaisilta osin valmistettu neopreenistä ja joissa on sivuilla kaksi 30 tai 37 cm:n pituista alumiinitankoa (irrotettavissa) ojennusrajoituksella varustetuin monikeskisin

nivelin ja jotka ovat säädettävissä kahden tarrakiinnitysnauhan avulla, jolloin kunkin tällaisen polvituen/ortoosin asianmukainen käyttö edellyttää ojennusrajoituskiiloilla varustetun nivelen yksilöllistä asentamista?

2) Salliiko CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa oleva ilmaisu 'ainoastaan', luettuna yhdessä 61 ryhmää koskevan 2 huomautuksen c alakohdan ja 62 ryhmää koskevan 2 huomautuksen b alakohdan kanssa, joissa suljetaan pois näistä ryhmistä eräitä tuotteita, kudoksen joustavuuden pitämisen ainoana määräävänä kriteerinä myös silloin, kun tukivaikutus vahvistuu muiden materiaalien ansiosta?

3) Mikäli kysymykseen 2 vastataan myönteisesti: Voidaanko yleistä tulkintasääntöä 3 b käyttää sen määrittämisessä, milloin muiden materiaalien synnyttämä tukivaikutus on hallitseva, vai mitä muita kriteereitä tältä osin on käytettävä?"

19 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 13.9.2000 antamalla määräyksellä asiat C-260/00—C-263/00 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

20 Toisen kysymyksen alkuperäisessä versiossa kussakin neljässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteli sanan "ainoastaan" tulkintaa, jota sanaa sen mukaan käytettiin CN-nimikkeistön 61 ja 62 ryhmää koskevan 2 huomautuksen b alakohdassa. Koska tätä sanaa ei kuitenkaan siinä mainita, yhteisöjen tuomioistuin kehotti työjärjestyksen 104 artiklan 5 kohdan nojalla 3.10.2001 kyseistä kansallista tuomioistuinta täsmentämään kysymyksiään tältä osin. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muutti 17.10.2001 tekemissään päätöksissä, jotka saapuivat yhteisöjen tuomioistuimeen 29.10.2001, näissä neljässä asiassa esittämänsä ennakkoratkaisukysymykset sellaisiksi kuin ne on tämän tuomion 18 kohdassa toistettu.

Ensimmäiset kysymykset

21 Kussakin asiassa esittämällään ensimmäisellä kysymyksellä kansallinen tuomioistuin kysyy, onko eräät sen yksityiskohtaisesti kuvailemat tavarat luokiteltava CN-nimikkeeseen 9021.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

22 Lohmannin ja Medi Bayreuthin mukaan pääasioissa kyseessä olevat tavarat ovat erityistuotteita, jotka on tarkoitettu tiettyä ortopedistä toimintoa varten. Selkätukivöiden osalta Lohmann toteaa lisäksi, että eri lääkärinmääräysten mukaan tämä tuote on tavallisesti varustettu lisäosilla (pehmustein), jotka on muovattu potilaan anatomisten erityispiirteiden mukaisiksi ennen käyttöönottoa.

23 Medi Bayreuthin mukaan teknisen kehityksen seurauksena vaatimus ortopedisen välineen mittatilausvalmistuksesta ei enää vastaa todellisuutta: lääketieteen alalla lukuisat ennen mittatilauksena valmistetut tavarat on nykyään korvattu teollisilla tuotteilla, joita on vain muovattava ennen käyttöönottoa. CN-nimikkeen 9021 sanamuodon perusteella ei myöskään voida tehdä eroa mittatilaustyönä valmistettujen ja sarjavalmistuksena tehtyjen tuotteiden välillä.

24 Oberfinanzdirektion viittaa pääasioiden oikeudenkäynneissä tekemäänsä CN-nimikkeen 9021 tulkintaan, jonka mukaan kyseiset tuotteet eivät kuulu tähän nimikkeeseen. Asiassa C-261/00 kyseessä olevien selkätukivöiden osalta se perustaa käsityksensä siitä, että kyse ei ole nimikkeessä tarkoitetuista ortopedi-

sistä välineistä, asianomaisen tuotteen ominaisuuksiin sekä HS-komitean päätökseen, jolla tämä päätti luokittaa vastaavat tuotteet HS-alanimikkeeseen 6212 90. Oberfinanzdirektion toteaa tämän päätöksen olleen komission tiedonannon kohteena Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä (EYVL 2001, C 202, s. 8).

25 Komissio katsoo edellä mainitussa asiassa 3M Medica annetusta tuomiosta seuraavan, että asioissa C-260/00—C-262/00 kyseessä olevien tuotteiden luokitus CN-nimikkeeseen ei ole mahdollista, sillä tullivelan syntyhetkellä ei ollut osoitettu, että nämä tuotteet on suunniteltu tai muovattu tiettyä ruumiillista vammaa varten ja valmistettu mittatilaustyönä määrätylle henkilölle taikka että ne edellyttävät myöhempää asiantuntijan puuttumista asiaan, jotta määrätty henkilö voi ottaa tuotteen yksilölliseen käyttöönsä. Komission mielestä tämä päätelmä on niin ikään HS-nimikkeistön selitysten mukainen. Näin ollen ei riitä, että potilas käyttää tuotetta seuraten esimerkiksi käyttöoppaan ohjeita. Kun sitä vastoin otetaan huomioon asiassa C-263/00 kyseessä olevien tuotteiden ominaisuudet, komissio katsoo niiden kuuluvan CN-nimikkeeseen 9021, jos on ilmeistä, että niiden asennus ja asianmukainen käyttö edellyttävät ortopedin puuttumista asiaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen näkemys

26 On aivan aluksi huomattava, että kun yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä on tariffiluokitusta koskeva ennakkoratkaisupyyntö, sen tehtävänä on selventää kansalliselle tuomioistuimelle niitä kriteereitä, joiden soveltaminen tekee tälle mahdolliseksi luokitella asianomaiset tuotteet oikeaan CN-nimikkeeseen, eikä luokitella tuotteita itse, mikä johtuu siitä, ettei sillä välttämättä ole kaikkia tähän tarvittavia tietoja. On ilmeistä, että kansallinen tuomioistuin on joka tapauksessa paremmassa asemassa tekemään luokittelun.

27 EY 234 artiklan mukainen ennakkoratkaisumenettely vahvistaa puitteet kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen väliselle läheiselle yhteistyölle, joka perustuu niiden väliseen tehtävien jakoon (asia C-236/98, JämO, tuomio 30.3.2000, Kok. 2000, s. I-2189, 30 kohta), ja toimii välineenä, jonka avulla yhteisöjen tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita ne tarvitsevat ratkaistakseen niiden käsiteltäviksi saatetut asiat (asia C-403/98, Monte Arcosu, tuomio 11.1.2001, Kok. 2001, s. I-103, 21 kohta).

28 Yhteisöjen tuomioistuin voi siten tariffiluokitusasioissa kansallisen tuomioistuimen esittämien kysymysten sanamuodon ja ennakkoratkaisupyynnössä esitettyjen tietojen perusteella osoittaa, mitkä seikat liittyvät yhteisön oikeuden tulkintaan, auttaakseen kansallista tuomioistuinta suorittamaan sen käsiteltäväksi saatetun tariffiluokituksen (ks. vastaavasti asia C-400/96, Harpegnies, tuomio 17.9.1998, Kok. 1998, s. I-5121, 11 kohta).

29 Näin ollen kunkin asian ensimmäinen kysymys on ymmärrettävä niin, että siinä kysytään, mitkä ovat ne kriteerit, joiden perusteella määritetään, voidaanko sellaiset tuotteet kuin ranneortoosit, selkätukivyöt, kyynärtuet ja polvituet luokitella CN-nimikkeeseen 9021.

30 Tältä osin on viitattava yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan oikeusvarmuus ja valvonnan helppous edellyttävät, että tavaroiden tariffiluokittelun ratkaisevana luokitteluperusteena on yleensä oltava tavaroiden objektiivisesti todettavat ominaispiirteet ja ominaisuudet, sellaisina kuin ne on määritelty CN-nimikkeistön nimiketekstissä ja nimikkeistön jaksojen tai ryhmiä koskevien huomautusten teksteissä (ks. mm. asia C-276/00, Turbon International, tuomio 7.2.2002, Kok. 2002, s. I-1389, 21 kohta).

31 Yhteistä tullitariffia tulkittaessa oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu myös, että sekä yhteisen tullitariffin ryhmiä edeltävät huomautukset että tulli-

yhteistyöneuvoston nimikkeistön selitykset ovat merkittäviä keinoja tämän tariffin yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi, ja niitä voidaan sellaisinaan pitää pätevinä tulkintavälineinä (ks. em. asia Turbon International, tuomion 22 kohta).

32 Tässä tapauksessa on todettava, että pääasioiden oikeudenkäynneissä esillä olevia tuotteita ei nimenomaisesti mainita CN-nimikkeiden sanamuodossa eikä sen jaksoja tai ryhmiä koskevien huomautusten sanamuodossa. Sitä vastoin HS-nimikkeistön selityksissä annetaan hyödyllistä tietoa niiden tariffiluokittelua varten.

33 Tältä osin on muistettava, että nimikettä 9021 koskevan 1 selityksen mukaan CN-nimikkeessä 9021 tarkoitettujen ortopedisten välineiden tarkoituksena on joko "ehkäistä tai korjata kehon epämuodostumia" taikka "tukea tai sitoa elintä sairauden tai leikkauksen jälkeen".

34 Luettelossa, joka seuraa tätä kuvausta ja jossa annetaan esimerkkejä kuvausta vastaavista tuotteista ja välineistä, ilmaistaan paikoin, että asianomaisen tuotteen on oltava mittatilaustyötä (ortopediset jalkineet, erikoisjalkatuet). Tämän johdosta yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että sarjavalmisteisiin erikoisjalkatukiin tai jalkaholvia tukeviin sarjavalmisteisiin jalkineisiin rinnastettavat sandaalit tai jalkineet eivät ole CN-nimikkeeseen 9021 kuuluvia "ortopedisiä välineitä" (em. asia 3M Medica, tuomion 14 kohta).

35 Tällaista edellytystä ei kuitenkaan ole säädetty useimmille kyseisessä luettelossa mainituille tuotteille.

36 Vinon tai kumaran selän oikaisulaitteiden sekä kaikenlaisten lääketieteellisten tai kirurgisten korsettien ja vöiden osalta nimikettä 9021 koskevassa 1 selityksessä todetaan näistä nimikkeeseen kuuluviksi ne, joille luonteen antavat potilaan mukaan säädettävät osat. Samassa selityksessä täsmennetään, että "näiden tavaroiden erityinen muotoilu tiettyä ortopedistä tarkoitusta ajatellen erottaa ne tavallisista korseteista ja vöistä, sellaisistakin, jotka myös tukevat ja kannattavat."

37 Edellytys, joka koskee mittatilaustyönä valmistamista tai ainakin säädettävyyttä potilaan mukaan, heijastelee pyrkimystä olla luokittelematta CN-nimikkeeseen 9021 tuotteita, jotka ovat "tavallisia", eli pelkkiä sellaisia tuotteita, joilta puuttuvat nimikettä 9021 koskevassa 1 selityksessä mainituille tuotteille ominaiset piirteet. HS-nimikkeistön selityksissä nimittäin kuvataan CN-nimikkeistön 90 ryhmän kattavan kaikki kojeet ja laitteet, joille säännönmukaisesti on ominaista korkeatasoinen viimeistely ja suuri tarkkuus.

38 Tästä syystä nimikettä 9021 koskeva 1 selitys pohjautuu kriteeriin, joka koskee mittatilaustyötä ortopedisten jalkineiden erottamiseksi tavallisista jalkineista, tai kriteereihin, jotka koskevat säädettävyyttä potilaan mukaan, valmistusaineiden luonnetta tai vahvistettujen osien käyttöä eräiden suuntaavien laitteiden erottamiseksi korseteista ja tavallisista vöistä, taikka tuotteen erityistarkoitusta koskevaan kriteeriin ortopedisten kannattimien erottamiseksi pelkistä trikoosta tms. kudelmasta tehdyistä kannattimista.

39 Kriteerit, joilla pyritään erottamaan yksinkertaiset tai tavalliset tuotteet lääketieteellistä tarkoitusta varten olevista tuotteista, käsittävät siten asianomaisen tuotteen valmistusmenetelmän, tuotteen valmistusaineiden luonteen, tuotteen sovitettavuuden vammoihin, joita sillä on tarkoitus korjata, tai muita erityisominaisuuksia, kuten tuotteen erityistarkoituksen.

40 Siinä tapauksessa, että tuotteesta on eri versioita, ja kun se palvelee yksinkertaisena tai tavallisena versiona yleistä käyttöä, ja kun sitä toisaalta käytetään lääketieteellistä tarkoitusta varten olevana eri versiona ortopedisiin tarkoituksiin, se luokitellaan CN-nimikkeeseen 9021 ainoastaan viimeksi mainittuna versiona ja edellä mainittujen kriteerien nojalla.

41 Vammoihin sovitettavuuden osalta on tarkennettava, että lääkäri tai potilas itse voi sovittaa tuotteen joko sen valmistusvaiheessa tai — kyseen ollessa koottavasta tuotteesta — myöhemmin eli sitä käyttöönotettaessa tuotteessa tätä tarkoitusta varten olevien erityismekanismien avulla.

42 Koska ortopedisten välineiden tuotannossa on teknisen kehityksen ansiosta enenevässä määrin mahdollista valmistaa tällaisia välineitä sarjoina ja sovittaa ne myöhemmin potilaan erityistarpeisiin niiden käyttöönoton yhteydessä, ei olisi kohtuullista edellyttää, että ne on sovitettu potilaan tarpeisiin jo valmistushetkellä, mikä olisi omiaan lisäämään sosiaaliturvajärjestelmien kustannuksia.

43 Tästä seuraa, että pääasioiden oikeudenkäynneissä kysymyksessä olevat tuotteet kuuluvat CN-nimikkeeseen 9021, mikäli niillä on sellaisia ominaisuuksia — kuten valmistusaineet, käyttötapa tai niiden sovitettavuus potilaan erityisvammoihin — jotka erottavat ne tavallisista ja yleiseen käyttöön tarkoitetuista vöistä ja siteistä. Tältä osin ei ole merkitystä sillä, kenen toimesta tai millä hetkellä tällainen mahdollinen sovittaminen tapahtuu.

44 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava, onko asian laita näin pääasioiden oikeudenkäynneissä.

45 Kunkin asian ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että CN-nimikettä 9021 on tulkittava niin, että siihen kuuluvat sellaiset tuotteet kuin ranneortoosit, selkätukivyöt, kyynärtuet ja polvituet, mikäli niillä on ominaisuuksia — kuten valmistusaineet, käyttötapa tai niiden sovitettavuus potilaan erityisvammoihin — jotka erottavat ne tavallisista ja yleiseen käyttöön tarkoitetuista vöistä ja siteistä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava, onko asian laita näin pääasioiden oikeudenkäynneissä.

Toiset kysymykset

46 Kussakin asiassa esittämällään toisella kysymyksellä kansallinen tuomioistuin kysyy, onko CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa olevaa ilmaisua "ainoastaan" tulkittava niin, että huomautuksessa suljetaan pois kyseisestä ryhmästä vyöt ja siteet, joiden muut ominaisuudet kuin joustavuus vaikuttavat merkittävästi aiottuun vaikutukseen tuettavaan tai paikallaan pidettävään elimeen.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

47 Lohmann ja Medi Bayreuth sekä komissio ovat sitä mieltä, että CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa olevaa ilmaisua "ainoastaan" on tulkittava kirjaimellisesti, joten huomautusta ei voida soveltaa, jos haluttu vaikutus tuettavaan tai paikallaan pidettävään elimeen johtuu muistakin tekijöistä kuin pelkästä asianomaisen vyön tai siteen joustavuudesta.

Yhteisöjen tuomioistuimen näkemys

48 CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdan sanamuodosta ilmenee, ettei luokittelu CN-nimikkeeseen 9021 ole mahdollista, mikäli vyön tai siteen joustavuus on ainoa tekijä, joka saa aikaan tavoiteltavan vaikutuksen tuettavaan tai paikallaan pidettävään elimeen. Jos muut tekijät osaltaan vaikuttavat merkittävästi tarkoitettuun vaikutukseen, huomautusta ei vastakohtaispäätelmän seurauksena voida soveltaa.

49 CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevien huomautusten rakenne vahvistaa tämän tulkinnan. Ryhmää koskevan 2 huomautuksen b alakohdassa on näet käytetty muotoa "yksinomaan tai pääasiallisesti", mikä mahdollistaa muiden tekijöiden huomioon ottamisen tässä yhteydessä.

50 On lisäksi todettava, että koska CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa mainitaan vain vaikutus tuettavaan tai paikallaan pidettävään elimeen, kyseisen huomautuksen soveltamista ei voi estää sellaisten tekijöiden olemassaolo, joilla on stabiloiva vaikutus, joka kohdistuu ainoastaan vyöhön tai siteeseen sen estämiseksi, etteivät ne poimutu tai kietoudu.

51 Niinpä kussakin asiassa esitettyyn toiseen kysymykseen on vastattava, että CN-nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa olevaa ilmaisua "ainoastaan" on tulkittava niin, että huomautuksessa ei suljeta kyseisestä ryhmästä pois vöitä ja siteitä, joiden muut ominaisuudet kuin joustavuus vaikuttavat merkittävästi tuettavan tai paikallaan pidettävän elimen osalta tavoiteltavaan vaikutukseen.

Kolmannet kysymykset

52 Kunkin asian ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen annettujen vastausten vuoksi asioissa C-262/00 ja C-263/00 esitettyyn kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

53 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasioiden asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Hessisches Finanzgerichtin, Kassel, 21.2.2000 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23 päivänä heinäkuuta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87, sellaisena kuin se

on muutettuna 9.9.1996 annetulla komission asetuksella N:o 1734/96, liitteessä I olevan yhdistetyn nimikkeistön nimikettä 9021 on tulkittava niin, että siihen kuuluvat sellaiset tuotteet kuin ranneortoosit, selkätukivyöt, kyynärtuet ja polvituet, mikäli niillä on ominaisuuksia — kuten valmistusaineet, käyttötapa tai niiden sovitettavuus potilaan erityisvammoihin — jotka erottavat ne tavallisista ja yleiseen käyttöön tarkoitetuista vöistä ja siteistä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava, onko asian laita näin pääasioiden oikeudenkäynneissä.

2) Yhdistetyn nimikkeistön 90 ryhmää koskevan 1 huomautuksen b alakohdassa olevaa ilmaisua "ainoastaan" on tulkittava niin, että huomautuksessa ei suljeta kyseisestä ryhmästä pois vöitä ja siteitä, joiden muut ominaisuudet kuin joustavuus vaikuttavat merkittävästi tuettavan tai paikallaan pidettävän elimen osalta tavoiteltavaan vaikutukseen.

Wathelet Timmermans Edward

von Bahr Rosas

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä marraskuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

M. Wathelet

viidennen jaoston puheenjohtaja